

Các yếu tố ảnh hưởng lên tỷ lệ thu nhập lãi cận biên: Bằng chứng từ các ngân hàng thương mại cổ phần Việt Nam

Bùi Đan Thanh^(*) • Nguyễn Ngọc Huyền • Lê Quý Trường

Ngày nhận bài: 07/6/2023 | Biên tập xong: 01/9/2023 | Duyệt đăng: 10/9/2023

TÓM TẮT: Bài nghiên cứu phân tích các biến số tác động đến tỷ lệ thu nhập lãi cận biên (TNLCB) của 25 ngân hàng thương mại (NHTM) cổ phần Việt Nam giai đoạn 2012–2021. Các mô hình bao gồm Pooled OLS, FEM, REM và FGLS đã được sử dụng để nghiên cứu. Kết quả nghiên cứu thực nghiệm cho thấy, quy mô vốn chủ sở hữu (VCSH), tỷ lệ an toàn vốn và tỷ lệ lạm phát có tác động cùng chiều đến hiệu quả tài chính của ngân hàng, ngược lại hiệu quả quản lý chi phí có tác động ngược chiều. Ngoài ra, không có mối quan hệ giữa quy mô ngân hàng, tỷ lệ dự phòng rủi ro tín dụng, mức độ thanh khoản, dịch Covid-19 và tốc độ tăng trưởng kinh tế. Bài viết đề xuất các hàm ý quản trị để tăng tỷ lệ TNLCB của các ngân hàng.

TỪ KHÓA: Ngân hàng thương mại, thu nhập lãi cận biên, Việt Nam.

Mã phân loại JEL: C00, C12, G00, G21.

1. Giới thiệu

Một trong những bộ phận chủ lực của nền kinh tế là lĩnh vực ngân hàng. Bằng cách kết nối các doanh nghiệp và người dân trong nền kinh tế, ngân hàng đóng một vai trò quan trọng trong sản xuất và luân chuyển hàng hóa. Các ngân hàng tạo ra nhiều lợi ích thông qua các hoạt động kinh doanh, bao gồm tăng lợi nhuận từ chênh lệch lãi suất, mang lại lợi ích cho người gửi tiền, người đi vay và chính ngân hàng. Lãi suất cận biên được xác định bởi AI-Homaidi & ctg (2018) là chênh lệch giữa tổng thu nhập lãi và tổng chi phí lãi chia cho tổng tài sản sinh lãi bình quân. Đây là một

thước đo quan trọng đo lường hiệu quả hoạt động và lợi nhuận của một ngân hàng. Trên thế giới, các tác giả như Iskam & Nishiyama (2016), Bhati & ctg (2018), AI-Homaidi & ctg (2018) và Suu & ctg (2020) đã thực hiện nghiên cứu về các nhân tố tác động đến tỷ lệ TNLCB của ngân hàng. Do đặc điểm nền kinh tế và hoạt động kinh doanh riêng của

^(*) **Bùi Đan Thanh** - Trường Đại học Ngân hàng TP.HCM, 36 Tôn Thất Đạm, Phường Nguyễn Thái Bình, Quận 1, Thành phố Hồ Chí Minh; **Email:** thanhbd@hub.edu.vn.